

KONKURRANSEGRUNNLAGETS DEL II

KONTRAKT

Innhold:

Kontraktsbestemmelser

Avtalemål

Mal for tilleggsavtale

HMS egenerklæring

HMS egenerklæringen skal fylles ut og returneres sammen med tilbudet. Mer informasjon om dette finnes i konkurransegrunnlaget del I.

Etisk egenerklæring

Den etiske egenerklæringen skal signeres før kontraktsinngåelse. Mer informasjon om dette finnes i konkurransegrunnlaget del I.

Pliktig medlemskap i returordning for emballasje

En norsk tjenesteyter (merverdiavgiftsregistrert i Norge) skal senest ved kontraktsinngåelsen fremlegge medlemsbevis fra Grønt Punkt Norge AS eller tilsvarende ordning

KONTRAKTSBESTEMMELSER

1 DEFINISJONER

”Rammeavtalen” :	Denne avtale med alle dokumenter som er angitt i avtaledokument
”Avrop” :	Bestilling av ytelser hos leverandøren som inngår i denne rammeavtale
”Prosjekt” :	Konkret oppdragsløsning som av kunden defineres som prosjekt
”Ytelser” :	Varer, tjenester eller kombinasjon av slike som inngår i denne rammeavtale
”Kunden” :	Forsvarsbygg, eller Forsvarsdepartementet og dets underliggende enheter som forvalter og driver egen bygningsmasse.
”Leverandøren” :	Entreprenøren og/eller den som utfører ytelser under denne avtale

Oppdragsgiver		
Navn:	Organisasjonsnr:	
Staten v/Forsvarsdept v/Forsvarsbygg	975 950 662	
Adresse:		
Kontraksadministrator:	Tlf:	E-post

Leverandør		
Navn:	Organisasjonsnr:	
Adresse:		
Kontraksadministrator:	Tlf:	E-post

Partene er enige om at:

- elektronisk kommunikasjon aksepteres
 elektronisk kommunikasjon ikke aksepteres

2 KONTRAKTSDOKUMENTER. TOLKNINGSREGLER

Følgende dokumenter inngår som en del av denne kontrakten:

1. Dette avtaledokumentet
2. Referater og annet materiale fra forhandlinger og oppklarende drøftelser, som er godkjent av begge parter
3. Leverandørens tilbud
4. Forsvarsbyggs konkurransegrunnlag inkludert evt. endringsmeldinger og tilleggsinformasjon lagt ut på www.mercell.no

Ved motstrid gjelder dokumentene i ovennevnte rekkefølge. Dersom dette ikke løser motstridssituasjonen, skal spesielle bestemmelser gjelde foran generelle.

3 OM RAMMEAVTALEN

3.1 Rammeavtalens karakter

Denne rammeavtale skal, gjennom en forhåndsregulering av vilkår, priser og andre forhold, ivareta kundens behov knyttet til de ytelser som er beskrevet i kontraktsdokumentene.

Denne rammeavtale innebærer en rett, men ingen plikt, for kunden å bestille de ytelser som omfattes av rammeavtalen, men likevel slik at kunden i størst mulig grad ønsker å benytte denne rammeavtalen.

Leverandøren plikter således å levere de ytelser som omfattes av rammeavtalen, på avtalens vilkår, etter forutgående avrop fra kunden.

3.2 Rammeavtalens opplegg

Rammeavtalen utgjør et bestående avtaleforhold mellom kunden og leverandøren, avgrenset i tid, som på forhånd definerer retningslinjer for partenes opptreden i rammeavtaleforholdet og ved kontrahering, og fastsetter hvilke vilkår leverandøren plikter å levere på til kunden når avrop gjøres.

Det enkelte avrop supplerer rammeavtalen med de vilkår og opplysninger som er avropsspesifikke.

3.3 Rammeavtalens volum

Dersom kunden i kunngjøring, innbydelse eller i annen sammenheng oppgir opplysninger i tall eller tekst knyttet til historisk eller forventet behov, volum, eller prognoser for uttak av ytelser, skal disse opplysningene anses å være ikke forpliktende og av rent orienterende art, med mindre annet er spesifikt angitt sammen med angjeldende opplysning.

3.4 Rammeavtalens varighet

Rammeavtalen vil ha varighet 2 (to) kalenderår fra signering av begge parter, med mulighet for forlengelse i inntil (1) ett år pluss (1) ett år, maksimalt totalt (4) fire år.

3.5 Forholdet til anskaffelsesregelverket

Dersom det på noe tidspunkt fremstår som sannsynlig for kunden at denne avtale strider mot det til enhver tid gjeldende anskaffelsesregelverk, eller andre offentligrettslige regler, kan avtalen bringes til opphør med umiddelbar virkning etter ensidig skriftlig melding fra kunden. Leverandøren kan ikke fremme krav basert på slikt bortfall.

Det samme gjelder for enkeltavrop.

4 GENERELLE BESTEMMELSER

4.1 Informasjonsplikt

Leverandøren har informasjonsplikt for alle anskaffelses- og markedsmessige forhold som han forstår har betydning for kunden å kjenne til.

4.2 Uavhengighet

Leverandøren skal være uavhengig, og skal gjøre kunden oppmerksom på forhold som kan skape interessekonflikt eller på annen måte påvirke gjennomføringen av oppdrag.

4.3 Revisjonsrett

Kunden har rett til innsyn i leverandørens organisasjon og dokumenter for det formål å verifisere at avtalens vilkår overholdes.

4.4 Reklame/informasjon

Leverandøren forplikter seg til ikke å offentliggjøre noen form for prosjektrelatert informasjon uten på forhånd å ha innhentet skriftlig godkjenning fra kunden.

Feil! Fant ikke referanse-kilden.

5 AVROP

Avrop over denne rammeavtalen skjer iht. beskrivelse i konkurransegrunnlaget del III.

5.1 Oppdragsgivers forbehold

Oppdragsgiver forbehold fremgår av konkurransegrunnlaget del III pkt. 1.

5.2 Avrop og bekreftelse

Avrop på rammeavtalen gjøres ved at autorisert person hos kunden gjør en skriftlig henvendelse til leverandøren med beskrivelse av oppdraget. Avropet skal inneholde de opplysninger som er nødvendige for å påstarte utførelse av oppdraget. Frist for utførelse kan angis. Med mindre det bes om fast pris, skal avropet utføres for timebetaling eller etter oppgitte materiellpriser.

Leverandøren skal skriftlig bekrefte avropet og angi fast pris for utførelse, hvis det er bedt om slik. Kunden kan velge å avstå fra avropet, eller å få det utført etter timer/enhetspriser for materiell.

Avrop, eventuelt aksept av fastpristilbud, utløser ytelsesplikt for partene.

Kunden kan fastsette skjema for avrop og bekreftelse.

6 PARTENES SAMARBEID

6.1 Samarbeidsplikt

Partene skal samarbeide lojalt under gjennomføringen av oppdraget.

De skal i tide underrette hverandre om forhold som de bør forstå vil få betydning for oppdraget, og i nødvendig utstrekning sende hverandre kopier av referater, korrespondanse og annet materiale av betydning for den annens ytelse etter kontrakten.

6.2 Taushetsplikt

Partene har taushetsplikt for alle forhold som angår den annen parts virksomhet, og som ikke er allment tilgjengelig informasjon. Dette skal likevel ikke være til hinder for at opplysninger gis til andre når dette er nødvendig for gjennomføringen av oppdraget. Det samme gjelder opplysninger som er nødvendig for den senere utnyttelse av kontraktsarbeidet.

7 FULLMAKT

Hver av partene skal utpeke én person (representant) som representerer dem, jf. avtaledokumentet.

Representantene har slik fullmakt til å opptre på vedkommende parts vegne i alle spørsmål som angår kontrakten, som er nødvendig for å gjennomføre oppdraget uten unødvendig opphold.

Ingen andre enn Forsvarsbyggs representant, eller en person skriftlig utpekt av denne representanten, kan forplikte Forsvarsbygg etter denne kontrakten.

Tjenesteyter kan ikke forplikte Forsvarsbygg overfor en tredjemann uten særskilt skriftlig fullmakt.

Oppstår det uforutsette forhold der det er nødvendig å iverksette tiltak før Forsvarsbygg kan vurdere situasjonen, har tjenesteyter rett og plikt til å handle på Forsvarsbyggs vegne. For å hindre eventuelt tap eller skade skal tjenesteyter iverksette de tiltak som fremstår som forsvarlig for å ivareta Forsvarsbyggs interesser.

7.1 Partenes representanter

Kunden skal informere leverandøren om hvilke personer som er autoriserte til å foreta avrop etter avtalen. Er slik informasjon ikke gitt, er det kun kontraktsadministrator som kan forplikte kunden

8 UNDERLEVERANDØRER OG MEDHJELPERE

Leverandøren kan ikke benytte underleverandører til å oppfylle denne avtale, med mindre:

- Underleverandøren er oppgitt med navn i leverandørens tilbud eller i rammeavtalen
- Det foreligger skriftlig samtykke til bruk av underleverandør fra kundens kontraktsadministrator. Slikt samtykke kan gis generelt, f.eks. ved skifte av fast underleverandør, eller knyttet til et konkret arbeide. Samtykke skal normalt gis, med mindre det foreligger saklig grunn for å nekte.
- Dersom tjenesteyter engasjerer slike utenforstående, er tjenesteyter fremdeles fullt ansvarlig for utførelsen av oppdraget.

9 MILJØKRAV

9.1 Pliktig medlemskap i returordning for emballasje

En norsk tjenesteyter (merverdiavgiftsregistrert i Norge) skal senest ved kontraktsinngåelsen fremlegge dokumentasjon (medlemsbevis fra Grønt Punkt Norge AS eller tilsvarende ordning) for at han er medlem i en miljømessig forsvarlig returordning for sluttbehandling av emballasje eller oppfyller forpliktelsen gjennom tilsvarende egen returordning. Dersom tjenesteyter er av den oppfatning at han ikke kommer til å benytte emballasje, skal han senest ved kontraktsinngåelsen sende en skriftlig erklæring til Forsvarsbygg om dette.

9.2 Varer som inneholder farlige stoffer

Dersom varene inneholder farlige stoffer, dvs. stoffer som kan medføre helsefare for dem som bruker varene, fare for brann eller eksplosjon eller fare for ytre miljø, skal leverandøren levere sikkerhetsdatablad for varene både i papir og elektronisk utgave for levering.

Leverandøren skal søke å unngå varer som inneholder stoffer som står på myndighetens prioritetsliste over stoffer som skal utfases. Leverandøren skal informere kunden dersom varene inneholder slike stoffer, samt om eventuelle substitusjonstiltak, jfr. produktkontrollloven § 3 a. Det samme gjelder varer som inneholder stoffer på myndighetenes OBS-liste, og for stoffer som er kreftfremkallende, arvestoffskadelig, reproduksjonsskadelig, allergifremkallende, eller inneholder organiske løsemidler.

9.3 Tropisk tømmer og fredet skog

Som følge av at byggherren ikke skal ha regnskogmateriale eller materiale fra fredet skog i sine bygg eller på sine byggeplasser, og som følge av manglende pålitelige sertifiseringsordninger for trevirke, skal leverandøren planlegge og utføre kontraktarbeidet slik at tropisk trevirke ikke blir benyttet eller forefinnes på byggeplass.

Leverandøren kan søke byggherren om unntak fra dette. Vedlagt søknaden skal følge dokumentasjon fra pålitelig, uavhengig tredjepart om opprinnelsesland og tresort, samt forsikring om at trevirket ikke kommer fra regnskog eller fredet skog. Byggherren avgjør etter eget skjønn om unntak skal gis, og gjør særskilt oppmerksom på at unntak ikke kan påregnes.

Aksept av leverandørens tilbud anses ikke som et meddelt unntak etter denne bestemmelse.

Dersom det på tross av bestemmelsene ovenfor, i kontraktarbeidet eller på byggeplass, finnes eller kan finnes trevirke fra regnskog, fredet skog eller tropisk trevirke som ikke er godkjent av byggherren, er dette å anse som en mangel som kan kreves rettet for leverandørens regning, uavhengig av kostnadene ved slik retting. Byggherren kan i tillegg kreve dekket sitt tap som følge av mangelen. For øvrig gjelder kontraktens misligholdssanksjoner.

10 KRAV TIL GJENGS LØNN OG ARBEIDSVILKÅR FOR ARBEIDSTAKERE

Leverandøren skal sørge for at ansatte i egen organisasjon og ansatte hos underleverandører, herunder vikarer, ikke har dårligere lønns- og arbeidsvilkår enn det som følger av lov (se bl.a. Arbeidsmiljølovens regler om like vilkår for vikarer (14-12 a) flg., gjeldende fra 1.1.2013)), tariffavtale (se bl.a. allmenngjøringsloven og allmenngjøringsforskriftene av 21.11.2006 nr. 1291 og 26.06.2006 nr. 704), regulativ eller det som er normalt på det stedet der arbeidet blir utført og for vedkommende yrke. Dette gjelder bare for ansatte som direkte

medvirker til å oppfylle kontrakten. Lederen av virksomheten er ansvarlig for at denne kontraktsbestemmelsen blir etterlevd.

Med lønns- og arbeidsvilkår menes i denne sammenheng bestemmelser om

- a) minste arbeidstid,
  - b) lønn, herunder overtidstillegg, skift- og turnustillegg og ulempetillegg, og
  - c) dekning av utgifter til reise, kost og losji,
- i den grad slike bestemmelser følger av tariffavtalen.

Alle avtaler leverandøren inngår for utføring av arbeid under denne kontrakten skal inneholde tilsvarende bestemmelser.

Dersom leverandøren ikke etterlever klausulen, har kunden rett til å holde tilbake deler av kontraktssummen til det er dokumentert at forholdet er i orden. Kunden kan holde tilbake et beløp tilsvarende ca. to ganger besparelsen for arbeidsgiveren.

Leverandøren skal på oppfordring legge frem dokumentasjon for lønns- og arbeidsvilkårene som blir benyttet. Leverandøren skal også fremlegge dokumentasjon på lønns- og arbeidsvilkårene hos underleverandørene.

Lederen av leverandørens virksomhet er ansvarlig for at denne kontraktsbestemmelsen blir etterlevd.

11 ETISKE KRAV

Tjenesteyter plikter å gjøre seg kjent med og overholde de etiske krav og retningslinjer som Forsvarsbygg har utarbeidet. De etiske kravene og retningslinjene kan leses på www.forsvarsbygg.no.

12 KRAV TIL ETISK HANDEL

For alle kontrakter som overstiger EØS terskelverdiene, jf forskrift om offentlige anskaffelser §§ 2-2 og 2-3, skal tjenesteyter etterleve følgende grunnleggende krav:

- a) Nasjonal lovgivning: Arbeidsretten og arbeidslovgivningen der produksjonen finner sted, skal etterleves. Av særlig relevante forhold fremheves lønns- og arbeidstidsbestemmelser, helse, miljø og sikkerhet, lovfestede forsikringer og sosiale ordninger, samt regulære ansettelsesforhold, inklusive arbeidskontrakter.
- b) Forbud mot barnarbeid (FNs barnekonvensjon artikkel 32, ILO-konvensjoner nr. 138 og 182): Barn har rett til å bli beskyttet mot økonomisk utnyttning i arbeid, og mot å utføre arbeid som kan svekke utdannings- og utviklingsmuligheter. Minstealderen må ikke i noe tilfelle være under 15 år (14 eller 16 år i visse land). Barn under 18 år skal ikke utføre arbeid som setter helse eller sikkerhet i fare, inkludert nattarbeid. Dersom det foregår slikt barnarbeid, skal det arbeides for snarlig utfasing. Det skal samtidig legges til rette for at barna gis mulighet til livsopphold og utdanning inntil barnet ikke lenger er i skolepliktig alder.
- c) Forbud mot tvangsarbeid/slavearbeid (ILO-konvensjoner nr. 29 og 105): Det skal ikke forekomme noen form for tvangsarbeid, slavearbeid eller ufrivillig arbeid. Arbeiderne må ikke levere depositum eller identitetspapirer til arbeidsgiver, og skal være fri til å avslutte arbeidsforholdet med rimelig oppsigelsestid.
- d) Forbud mot diskriminering (ILO-konvensjoner nr. 100 og 111): Det skal ikke forekomme noen diskriminering i arbeidslivet basert på etnisk tilhørighet, religion, alder, uførhet, kjønn, ekteskapsstatus, seksuell orientering, fagforeningsmedlemskap eller politisk tilhørighet.
- e) Organisasjonsfrihet og retten til kollektive forhandlinger (ILO-konvensjoner nr. 87 og 98): Arbeiderne skal uten unntak ha rett til å slutte seg til eller etablere fagforeninger etter eget valg, og å forhandle kollektivt. Dersom disse rettigheter er begrenset eller under utvikling, skal leverandøren medvirke til at de ansatte får møte ledelsen for å diskutere lønns- og arbeidsvilkår uten at dette får negative konsekvenser for arbeiderne.

Brudd på disse bestemmelsene anses som vesentlig mislighold.

Feil! Fant ikke referansekilden.

Tjenesteyter identifiseres med sine underleverandører ved mislighold av kontrakten mht. de ovenfor nevnte krav.

Alle avtaler tjenesteyter inngår for utføring av arbeid under denne kontrakten skal inneholde tilsvarende bestemmelser nevnt i første til tredje ledd.

13 HMS

Entreprenøren plikter å ha eller opprette et internkontrollsystem samt ivareta sine plikter mht. helse, miljø og sikkerhet på bygge- og anleggsplassen, iht. kontraktens bestemmelser og de til en hver tid gjeldende lover og regler, samt byggherrens HMS-plan for det aktuelle prosjektet.

Ved brudd på ovennevnte plikter har byggherren rett til å stanse arbeidene dersom han finner det nødvendig.

Byggherren kan kreve dagmulkt dersom ovennevnte plikter misligholdes og forholdet ikke blir rettet innen en frist gitt ved skriftlig varsel fra byggherren. Mulkten løper fra fristens utløp til forholdets opphør. Mulkten per hverdag skal utgjøre én promille av kontraktssummen, men ikke mindre enn NOK 1.500. Mulkten skal betales i tillegg til eventuell dagmulkt for forsinkelse.

Unnlattelse av å rette feilen innen fristens utløp, anses som vesentlig mislighold som kan påberopes av byggherren som grunnlag for heving i en periode på én måned etter fristens utløp.

For mislighold av ovennevnte plikter der misligholdet ikke kan rettes, påløper en bot på NOK 10.000 per mislighold.

14 OPPHAVS- OG EIENDOMSRETT

Eiendomsrett, opphavsrett og andre relevante materielle og immaterielle rettigheter til resultater av ytelsene tilfaller kunden, med de begrensninger som følger av ufravikelig lov. Rettighetene omfatter også rett til endring og videre overdragelse, jf åndsverkslovens § 39b. Leverandøren beholder rettighetene til egne verktøy og metodegrunnlag. Begge parter kan også utnytte generell kunnskap (know-how) som ikke er taushetsbelagt som de har tilegnet seg i forbindelse med bistanden.

I forbindelse med rivningsarbeider utført som regning skal entreprenøren ha eiendomsrett til revne materialer med mindre noe annet framgår av det spesifikke avropet.

Med mindre noen annet uttrykkelig er bestemt ved avrop, har oppdragsgiver ansvaret for tegning og beskrivelser av arbeidene i forbindelse med denne rammeavtalen. Reglene i NS8405 punkt 19.1 skal generelt anvendes. Men leverandøren skal levere dokumentasjon av det arbeid som er gjort inkl. tegninger, branntegninger, datablad, osv. Eventuelle kostnader må innkalkuleres i timeprisene.

15 OPPDRAG UNDERLAGT SIKKERHETSRESTRIKSJONER

Dersom oppdraget er underlagt sikkerhetsrestriksjoner, må tjenesteyter og dennes representanter inneha de nødvendige sikkerhetsklareringer og -autorisasjoner.

Videre skal egen sikkerhetsavtale inngås, jf forskrift om sikkerhetsgraderte anskaffelser § 2-5 og sikkerhetsloven kap. 7.

Tjenesteyter og hans representanter forplikter seg til å overholde denne sikkerhetsavtalen og det til en hver til gjeldende regelverk om sikkerhetsgradert informasjon.

Overtredelse av sikkerhetsbestemmelser og/eller tap av nødvendig klarering/autorisasjon er å anse som vesentlig mislighold av tjenesteyters kontraktsforpliktelse.

Graderte dokumenter skal ikke oppbevares av tjenesteyter etter oppdragets avslutning.

16 FORSIKRING

Forsvarsbygg står som selvassurandør.

Tjenesteyter er forpliktet til å ha ansvarsforsikring. Forsikringen skal være tilstrekkelige til å dekke et hvert krav fra Forsvarsbygg som følger av tjenesteyters risiko eller ansvar etter denne avtalen innenfor rammen av alminnelige forsikringsvilkår.

17 OPPDRAGET

17.1 Ytelsesbeskrivelse

Oppdraget omfatter de tjenester som er inntatt i avtalen.

Tjenesteyter skal utføre oppdraget i samsvar med de krav som fremgår av konkurransegrunnlagets del III.

17.2 Utføring og materiell

Tjenesteyter skal utføre tjenesten fagmessig og ellers ivareta Forsvarsbyggs interesser med tilbørlig omsorg. Arbeidet skal drives rasjonelt og forsvarlig. I den utstrekning forholdene tilsier det skal tjenesteyter veilede eller samrå seg med Forsvarsbygg.

Utføringen omfatter levering av de materialer som trengs, når annet ikke følger av avtalen eller forholdene. Når ikke annet følger av avtalen, skal leverte materialer være av vanlig god kvalitet.

Dokumentasjon og opplæring skal være inkludert i det omfang som er vanlig eller nødvendig for Forsvarsbyggs bruk.

17.3 Offentlige sikkerhetskrav

Tjenesten skal utføres i samsvar med sikkerhetskrav fastsatt i lov eller i medhold av lov.

17.4 Overtid

Bruk av overtid skal alltid klareres med Forsvarsbygg.

18 RESPONSTIDER

Krav til responstider følger av konkurransegrunnlaget del III.

19 FORSVARSBYGGS PLIKTER

Forsvarsbygg er forpliktet til å betale til avtalt tid samt til å yte slik medvirkning som det er rimelig å vente for at tjenesteyter skal kunne utføre oppdraget.

Hvis Forsvarsbygg ikke betaler til avtalt tid, kan tjenesteyter kreve rente i henhold til lov om renter ved forsinket betaling av 19. des. 1976 nr. 100, § 3, første ledd av det beløpet som er forfalt til betaling.

Tjenesteyter kan kreve vederlag for rimelige og dokumenterte merutgifter han blir påført som følge av mislighold fra Forsvarsbygg side.

20 PRISREGULERING

Reguleringer skjer iht. beskrevet fremgangsmetode i konkurransegrunnlaget del III, pkt. 11.

21 KONKURS, AKKORD ELLER LIGNENDE

Hvis det i forbindelse med tjenesteyters virksomhet åpnes gjeldsforhandlinger, akkord eller konkurs, eller annen form for kreditorstyring gjør seg gjeldende, har Forsvarsbygg rett til å heve avtalen med øyeblikkelig virkning.

22 ELEKTRONISK SAMHANDLING

22.1 Forsvarsbygg og e-handel

Innkjøpstjenester er en sentral enhet i Forsvarsbygg utleie som er ansvarlig for å legge til rette for e-handel i Forsvarsbygg. Forsvarsbygg har tatt i bruk DIFI sin markeds plass: E-handelsplattformen.

Rammeavtalen mellom Forsvarsbygg og leverandør utgjør den tekniske og kommersielle delen av avtalen. Denne avtalen regulerer forhold omkring tjenesteytelser, kvalitet, pris, leveringstid, etc.

I tillegg vil den elektroniske samhandlingsavtalen regulere tekniske forhold omkring elektronisk samhandling mellom partene.

Feil! Fant ikke referanse kilden.

Tilbud på denne rammeavtalen med Forsvarsbygg krever derfor at leverandør aksepterer signering av Abonnementsavtalen for bruk av Ehandelsplattformen med IBX/Capgemini. Kommersielle forhold mellom leverandør og IBX/Capgemini avtales direkte mellom partene uten Forsvarsbyggs medvirkning. Se vedlagt Abonnementsavtale.

22.2 Elektronisk fakturering

Staten har innført en ny standard for mottak av elektronisk faktura – EHF (elektronisk handelsformat). Alle fakturaer skal sendes elektronisk på dette formatet. Dette betyr at fakturaer flyttes fra papir til elektronisk medie. Elektroniske fakturaer til offentlige virksomheter forventes levert gjennom godkjente aksesspunkter. Et aksesspunkt er en transportformidler av elektroniske fakturaer fra en utsteder til en mottaker. Statlige virksomheter ble med virkning fra 1. juli 2011 pålagt å kunne ta i mot faktura og kreditnota i EHF-format.

For mer informasjon se Forsvarsbyggs nettsider – følgende link: <http://www.forsvarsbygg.no/For-leverandorer/Elektronisk-faktura/>

23 VERNETING OG LOVVALG

Tvister som ikke avgjøres i minnelighet, skal behandles ved de ordinære domstolene.

For utenlandske kontraktsparter avtales Oslo som verneting. Tvister behandles etter norske materielle- og prosessuelle rettsregler.

24 KONTRAKTSVILKÅR FOR AVROP

Det enkelte avrop reguleres av bestemmelsene i denne rammeavtalen samt Forsvarsbyggs kontraktsvilkår for tjenestekjøp, se vedlegg A, med mindre kunden spesifikt har angitt at oppdraget er å anse som et bygg- og anleggsoppdrag som reguleres av Forsvarsbyggs kontraktbestemmelser for entrepriseoppdrag basert på NS 8406, se vedlegg B.

25 UNDERTEGNELSE

Dette avtaledokumentet er utferdiget i 2 eksemplarer, ett til hver av partene.

Dato:	Sted:	Dato:	Sted:
Forsvarsbyggs underskrift		Tjenesteyters underskrift	
<hr/> <i>Navn</i> <i>Stilling</i>		<hr/> <i>Navn</i> <i>Stilling</i>	

 Forsvarsbygg		TILLEGGSAVTALE	
Prosjekt:		Kontraktsnr:	
Endringspålegg nr:			
Prosjekterende/kontraktspart:		Doculivnr:	
Dato:			
Dokumentansvarlig: Advokatene i Forsvarsbygg, dok.versjon 1.0			Side:

BESKRIVELSE AV TILLEGGET / ENDRINGENE:

--

KONSEKVENSER:

Konsekvenser for honoraret:

Konsekvenser for fremdriften:

Avtaledokumentet er utferdiget i to eksemplarer hvorav partene beholder hvert sitt.

For Forsvarsbygg

For tjenesteyter

Sted/dato _____

Sted/dato _____

Signatur _____

Signatur _____

Feil! Fant ikke referanseskilden.